

Prikaz procesa ulaska Hrvatske u Europsku uniju

Kasalo, Ante

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Libertas International University / Libertas međunarodno sveučilište**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:223:253367>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-23**

Repository / Repozitorij:

[Digital repository of the Libertas International University](#)

**LIBERTAS MEĐUNARODNO SVEUČILIŠTE
ZAGREB**

Ante Kasalo

ZAVRŠNI RAD
PRIKAZ PROCESA ULASKA HRVATSKE
U EUROPSKU UNIJU

Zagreb, listopad 2018.

LIBERTAS MEĐUNARODNO SVEUČILIŠTE
ZAGREB

PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ
POSLOVNA EKONOMIJA

PRIKAZ PROCESA ULASKA HRVATSKE
U EUROPSKU UNIJU

KANDIDAT: ANTE KASALO

MENTOR: izv.prof.dr.sc. DINKO PRIMORAC

Zagreb, listopad 2018.

Sadržaj

Uvod:	5
1.1. Predmet i cilj rada:	6
1.2. Istraživačka pitanja.....	6
1.3. Struktura rada	6
1. POČETAK PREGOVORA:	7
1.1. Kriteriji za ulazak u Europsku uniju.....	9
1.2. Referendum o pristupanju u Europsku uniju.....	10
1.3. Pregovaračka poglavlja za ulazak Hrvatske u Europsku uniju.....	11
2. HRVATSKA U EU:.....	13
2.1.1. Hrvatsko gospodarstvo.....	13
2.1.2. Stopa nezaposlenosti.....	14
2.1.3. Poljoprivreda:	14
2.1.4. Fiskalna politika:	15
2.1.5. Kohezijska politika:	18
2.2. Prednosti ulaskom Hrvatske u Europsku uniju.....	19
2.2.1. Sloboda kretanja robe i kapitala:.....	19
2.2.2. Sloboda kretanja radnika:.....	20
2.2.3. Sloboda kretanja usluga:	20
2.2.4. Znanost i obrazovanje:	20
2.2.5. Turizam:.....	21
2.3. Nedostaci ulaskom Hrvatske u Europsku uniju.....	22
3. HRVATSKA PRIJE I POSLIJE ULASKA U EU	23
4. POGODNOSTI KOJE DRŽAVLJANI IMAJU ULASKOM U EU:.....	25
5. ZAKLJUČAK:	28

LITERATURA:.....	29
Popis grafikona:	30
Grafikon 1: Referendum za pristupanje Hrvatske u EU.....	30
Grafikon 2: Hrvatski izlaz iz deficita	30
Grafikon 3: Realne stope rasta Bdp-a.....	30
Grafikon 4: Izvoz i uvoz robe i usluga	30
Popis tablica:	30
Tablica 1: Poglavlja potrebna za ulazak Hrvatske u Europske unije	30
Popis slika:	30
Slika 1: Pripajanje Hrvatske u Europsku uniju.....	30

Uvod:

Hrvatska je kao i većina država Europe krajem 2007. godine počela upadati u ekonomsku i gospodarsku krizu. Bilo je to teško razdoblje globalne financijske krize, najveća recesija u dugogodišnjoj povijesti Europske unije, koja se možda još i danas osjeti u nekim granama. Tadašnji premijeri uvjeravali su državu, građane i građanke da država raste te da neće niti osjetiti krizu.. Zabrinjavajuće informacije su bile urušavanje najvećih europskih gospodarstava, pad potrošnje, nedostatak radnih mjesta te konstantni pad. Kriza u Hrvatskoj je trajala duže nego u ostatku Europe te je ostavila neizbrisivu štetu. Država je bila čak i na rubu bankrota te svoje ekonomsko preživljavanje može zahvaliti isključivo turizmu koji je koliko toliko održavao neku dobit. Sve se to manifestiralo padom Bruto domaćeg proizvoda od gotovo 6%, padom gospodarstva te smanjenjem proizvodnje i potrošnje. Iako je kriza bila čak i na razini svijeta, institucije Europske unije su djelovale odlučno kako bi se kriza što manje osjetila. Sve to dalo je rezultate pa ekonomija Eu raste već petu godinu zaredom, nezaposlenost je najmanja u zadnjih 10 godina, a banke postaju sve jače. Kriza se reflektirala na ulazak u Eu te ga još više produžila. Problemi koji su se događali u državi, korupcija, nepoštivanje nacionalnih manjina, neslaganje sa Međunarodnim sudom, bili su samo neki od problema s kojima se država suočavala, prije samog ulaska. Hrvatska je ulaskom u Eu iskoristila poboljšanje gospodarske grane te su podigli izvoz na čak 56%. Cilj ovog rada je istražiti u kakvom je stanju bila Hrvatska prije ulaska u Europsku uniju, te u kakvom je stanju sada, 5 godina nakon ulaska u EU. Svrha rada je akademskoj zajednici te građanima RH prikazati dobre te loše strane ulaska u EU i prikazati neiskorištene adute koje nam pruža Europska unija.

1.1. Predmet i cilj rada:

Predmet ovog rada je prikaz utjecaja Europske Unije na Republiku Hrvatsku, te usporedba ekonomskog stanja u Republici Hrvatskoj prije i nakon ulaska u Europsku uniju. Poznato je da je Hrvatska, ulaskom u Europsku Uniju, dobila mnoge mogućnosti koje može ali i ne mora iskoristiti.

Cilj ovog rada je, kroz analizu sekundarnih izvora podataka, usporediti Hrvatsku prije i poslije Europske Unije. Kroz rad se želi prikazati koje su sve beneficije dobili građani Hrvatske ulaskom u EU.

1.2. Istraživačka pitanja

1. Je li ulazak Hrvatske u Europsku Uniju donio poboljšanje ekonomije u državi?
2. Na koji način se mogu bolje iskoristiti Europski fondovi?
3. Koje mjere treba poduzeti za sprječavanje korupcijskih afera u Hrvatskoj?

1.3. Struktura rada

Rad je podijeljen u 6 dijelova. Prvi dio je uvod u kojem se nalaze predmet i cilj rada te istraživačka pitanja, kao i kratko objašnjenje teme. Nastavno na uvod, nalaze se pregovori o ulasku Europske Unije, razvoj pregovora te cijeli period do samog ulaska u Europsku zajednicu. U glavnom dijelu rada, možemo pronaći informacije o Hrvatskoj u Europskoj Uniji, kao i razvoj najbitnijih grana u državi. U četvrtom dijelu se prikazuje Hrvatska prije i poslije Europske unije, koje su se stvari promijenile i općenito stanje u Hrvatskoj. Nakon toga, prikazat će se mogućnosti koje dobivaju građani Hrvatske. Završno s tim, dolazi se do zaključka rada i kratke analize svega napisanog.

1. POČETAK PREGOVORA:

Ulazak Hrvatske u Europsku uniju kompleksan je i složen proces koji je trajao više od 20 godina, te je najduži proces ulaska jedne države u Eu. 15. siječanj 1992. godine smatra se važnim datum u Hrvatskoj povijesti, kao i u povijesti pregovora za ulazak u Europsku uniju. Na taj datum većina članica Eu priznala je hrvatsku neovisnost, te od tada počinju hrvatski odnosi sa Europskom unijom. Do 1999. godine, Hrvatska je odnose sa Eu odvijala postepeno, možda čak i presporo. Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, koji se održao 24. studenog 2000. godine u Zagrebu bio je pokazatelj kako se odnosi intenziviraju te da se balkanske države uključujući i Hrvatsku polako približavaju pristupanju Europskoj zajednici. Sporazum je bio pod pokroviteljstvom Francuske, a prozvan je Zagrebačkim summitom, prvim summitom izvan Europske zajednice. Primarni cilj summita bio je brisanje rezultata Domovinskog rata, koji je ostavio velike tragove. Upravo zbog toga plan je bio približavanje Zapadnog Balkana i stvaranje novih zajednica na teritoriju bivše Jugoslavije. Predsjedavajući ljudi na Zagrebačkom summitu bili su predsjednici Stjepan Mesić i Jacques Chirac. Sporazumom je Hrvatska dobila status potencijalnog kandidata za prijem i status pridruženog člana. Cilj sporazuma je uspostava dijaloga između države i Europske unije. Usklađivanje zakonodavstva, promicanje gospodarskih odnosa, kao i razvoj zone slobodne trgovine još su neki od ciljeva spomenutog sporazuma. Unatoč tome što je sporazum bio potpisan 29. listopada 2001. godine, još neko vrijeme nije stupao na snagu. Tek nakon potvrde Hrvatskog sabora, Europskog parlamenta te parlamenata svih država članica, sporazum je mogao stupiti na snagu, a to se dogodilo 01. veljače 2005. godine. Hrvatska je zahtjev za članstvo u Europskoj uniji podnijela 21. veljače 2003. godine. Iste te godine Vijeće Europske unije dalo je mandat Europskoj komisiji da izradi mišljenje o zahtjevu Republike Hrvatske za članstvo. Europska komisija predala je Hrvatskoj, 10. srpnja 2003. godine, upitnik s 4560 pitanja, a odgovore je Hrvatska uručila Europskoj komisiji tri mjeseca kasnije.¹ Hrvatska je čekala na odgovor Europske unije gotovo godinu dana te su 20. travnja 2004. godine donijeli pozitivno mišljenje o zahtjevu Republike Hrvatske za punopravnim članstvom u Europskoj uniji. Dva mjeseca nakon toga, donijeli su i službenu potvrdu da je Republika Hrvatska kandidat za članstvo u Europskoj uniji.

¹ <<http://www.mvep.hr/hr/hrvatska-i-europska-unija/pregovori/>> Preuzeto 14.09.2018.

Nakon što je službeno dobila status države kandidatkinje, Hrvatska je otvorila pristupne pregovore, koji su počeli 3. listopada 2005. godine održavanjem prve sjednice međuvladine konferencije između država članica Europske unije i Republike Hrvatske.² Pregovori o pristupanju čine središnji dio cjelokupnog procesa pristupanja u članstvo Europske unije, koji započinje podnošenjem zahtjeva za članstvo, a po okončanju pregovora završava potpisivanjem, ratifikacijom te stupanjem na snagu Ugovora o pristupanju Europskoj uniji. Potom su slijedila izvješća Europske unije u kojem su se iznosile dobro tj. Zadovoljavajuće stvari ali isto tako i negativne stvari koje Hrvatska mora ispraviti da bi postala članica Eu. Tako su u prvom izvješću u studenom 2005. godine izjavili da je Hrvatska zemlja sa izrazito dobrim tržišnim gospodarstvom koje će se uspješno nositi sa Europskom konkurencijom. Područje u kojem je ocijenjeno da je potrebno uložiti pojačani napor bilo je zaštita okoliša. Također, Hrvatskoj se na teret stavljao i slučaj generala Ante Gotovine te se indirektno govorilo da je suradnja sa Haškim sudom neminovna za nastavak pregovora. Početkom studenog 2006. godine, stiglo je i drugo izvješće u kojem se Europska unija obušila na presporo napredovanje Hrvatske, sporo suzbijanje korupcije, prevelik trgovački deficit kao i vanjski dug države te premala prava nacionalnih manjina. Godinu dana nakon, u trećem izvješću objavljeno je kako pregovori ulaze u završnu fazu, ali i dalje su se nazirali problemi poput korupcije, visokog vanjskog duga i premalo zalaganje za povratak izbjeglica, kao i prava nacionalnih manjina. Unatoč tome, Hrvatsko gospodarstvo smatralo se vrlo zanimljivim i funkcionalnim tržištem, ali uz uvođenje ponekih reformi. U naredne dvije godine najčešće se i dalje spominjala raširena korupcija, koja se presporo suzbijala. Reforme u pravosuđu se nastavljaju ali presporim tempom. Država je zadovoljavala uvjete što se tiče ljudskih prava ali su stigli prigovori na razini antidiskriminacijskog zakona koja nije bila u skladu s normama Eu. Ono što se spominjalo u prethodnim izvješćima, gotovo stalno se i ponavljalo a to su opet bila prava nacionalnih manjina, te se tražila veća zastupljenost nacionalnih manjina u državnoj upravi, policiji i pravosuđu. Također se spominju i odnosi s Međunarodnim sudom u Haagu, kojem nisu dostavljeni svi spisi u vezi ratnih zločina za koje se smatralo da su nedovoljno kažnjavani. Što se tiče susjednih odnosa, s većinom zemalja su ocijenjeni dobrim, isključujući odnose sa Srbijom koji je pogoršan zbog slučajeva na Međunarodnom sudu, kao i sa Slovenijom zbog graničnih pitanja.

² <<http://www.mvep.hr/hr/hrvatska-i-europska-unija/pregovori/>> Preuzeto 17.09.2018.

1.1. Kriteriji za ulazak u Europsku uniju

Člankom iz Lisabonskog ugovora, svaka europska država, čije uređenje počiva na načelima slobode, demokracije, poštivanja ljudskih prava i temeljnih sloboda te vladavine prava, može podnijeti zahtjev za članstvo u Uniji. Na sastanku Europskog vijeća 1993. godine u Kopenhagenu definirana su 3 kriterija koja mora ispunjavati svaka država koja želi postati punopravnom članicom Europske unije. To su:

- ✓ Politički: stabilnost institucija koje osiguravaju demokraciju, vladavinu prava, poštivanje ljudskih prava i prava manjina i prihvaćanje političkih ciljeva Unije
- ✓ Gospodarski: postojanje djelotvornog tržišnog gospodarstva te sposobnost tržišnih čimbenika da se nose s konkurentskim pritiscima i tržišnim zakonitostima unutar EU-a
- ✓ Pravni: usvajanje cjelokupne pravne stečevine EU-a

Kako bi se osigurala uspješna provedba prihvaćene pravne stečevine Europske unije, na zasjedanju Europskog vijeća u Madridu, u prosincu 1995. godine, zaključeno je da provedbu svih reformi (političkih, gospodarskih i pravnih) nužno mora pratiti i odgovarajuće administrativno ustrojstvo, te je uspostavljen i četvrti, Madridski kriterij, kao preduvjet za članstvo:

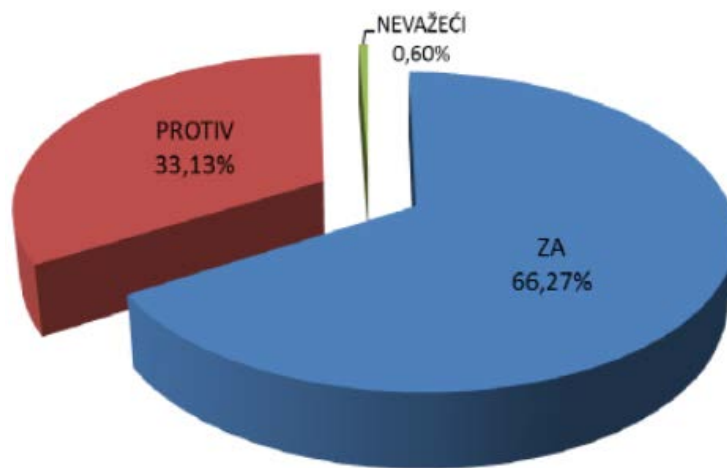
- prilagodba odgovarajućih administrativnih struktura s ciljem osiguravanja uvjeta za postupnu i skladnu integraciju (kao što su jačanje administrativne sposobnosti, stvaranje učinkovitog sustava državne uprave s ciljem osiguravanja učinkovitog procesa usvajanja i provedbe pravne stečevine Europske unije).³

³ <https://uprava.gov.hr/print.aspx?id=14008&url=print> Preuzeto 24.09.2018.

1.2. Referendum o pristupanju u Europsku uniju

Dana 22. siječnja 2012. godine u Republici Hrvatskoj održao se referendum o pristupanju Hrvatske u Europsku zajednicu. To je bio drugi referendum u povijesti Hrvatske, nakon onog o samostalnosti. Prema službenim informacijama, na referendum se odazvalo manje od pola stanovnika Republike Hrvatske, 43.51%. 66.27% je bilo za ulazak Hrvatske u Europsku uniju, dok je 33.13% bilo protiv ulaska.⁴

Grafikon 1: Referendum za pristupanje Hrvatske u EU

Izvor: <http://www.mvep.hr/hr/hrvatska-i-europska-unija/pregovori/eu-za-gradane0/>

Preuzeto 25.09.2018.

⁴ https://hr.wikipedia.org/wiki/Referendum_o_pristupanju_Hrvatske_Europskoj_uniji Preuzeto: 20.09.2018.

1.3. Pregovaračka poglavlja za ulazak Hrvatske u Europsku uniju

Tablica 1: Poglavlja potrebna za ulazak Hrvatske u Europske unije

Poglavlje	Procjena Europske komisije na početku pregovora	Poglavlje otvoreno	Poglavlje zatvoreno
1.Sloboda kretanja	Potrebno uložiti značajne i kontinuirane napore	25.07.2008.	19.04.2010
2.Sloboda kretanja radnika	Potrebno uložiti značajne i kontinuirane napore	17.06.2008.	02.10.2009.
3.Pravo poslovnog nastanka i sloboda pružanja usluga	Potrebno uložiti značajne i kontinuirane napore	26.06.2007.	21.12.2009.
4.Sloboda kretanja kapitala	Potrebno uložiti određeni napor	02.10.2009.	05.11.2010.
5.Javne nabave	Potrebno uložiti značajne i kontinuirane napore	19.12.2008.	30.06.2010.
6.Pravo trgovačkih društava	Potrebno uložiti određeni napor	26.06.2007.	02.10.2009.
7.Pravo intelektualnog vlasništva	Ne očekuju se značajnije poteškoće	29.03.2007.	19.12.2008
8.Tržišno natjecanje	Potrebno uložiti značajne i kontinuirane napore	30.06.2010.	30.06.2011.
9.Financijske usluge	Potrebno uložiti značajne i kontinuirane napore	26.06.2007.	27.11.2009.
10.Informacijsko društvo i mediji	Ne očekuju se značajnije poteškoće	26.7.2007.	19.12.2008.
11.Poljoprivreda i ruralni razvitak	Potrebno uložiti značajne i kontinuirane napore	02.10.2009.	19.04.2011.
12.Sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor	Potrebno uložiti značajne i kontinuirane napore	02.10.2009.	27.07.2010.
13. Ribarstvo	Potrebno uložiti određeni napor	19.02.2010.	06.06.2011.
14. Prometna politika	Potrebno uložiti određeni napor	21.04.2008.	05.11.2010.
15. Energetika	Potrebno uložiti određeni napor	21.04.2008.	27.11.2009

16. Porezi	Potrebno uložiti značajne i kontinuirane napore	02.10.2009.	30.06.2010.
17. Ekonomska i monetarna unija	Ne očekuju se značajnije poteškoće	21.12.2006.	19.12.2008.
18. Statistika	Ne očekuju se značajnije poteškoće	26.06.2007.	02.10.2009.
19. Socijalna politika i zapošljavanje	Potrebno uložiti značajne i kontinuirane napore	17.06.2008.	21.12.2009.
20. Poduzetništvo i industrijska politika	Ne očekuju se značajnije poteškoće	21.12.2006.	25.07.2008.
21. Trans-europske mreže	Ne očekuju se značajnije poteškoće	19.12.2007.	02.10.2009.
22. Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata	Potrebno uložiti značajne i kontinuirane napore	02.10.2009.	19.04.2011.
23. Pravosuđe i temeljna ljudska prava	Potrebno uložiti značajne i kontinuirane napore	30.06.2010.	30.06.2011.
24. Pravda, sloboda i sigurnost	Potrebno uložiti značajne i kontinuirane napore	02.10.2009.	22.12.2010.
25. Znanost i istraživanje	Ne očekuju se značajnije poteškoće	12.06.2006.	12.06.2006.
26. Obrazovanje i kultura	Ne očekuju se značajnije poteškoće	11.12.2006.	11.12.2006.
27. Okoliš	Potrebno uložiti velike napore	19.02.2010.	22.12.2010.
28. Zaštita potrošača i zdravlja	Potrebno uložiti određeni napor	12.10.2007.	27.11.2009.
29. Carinska unija	Potrebno uložiti određeni napor	21.12.2006.	02.10.2009.
30. Vanjski odnosi	Ne očekuju se značajnije poteškoće	12.10.2007.	30.10.2008.
31. Vanjska, sigurnosna i obrambena politika	Ne očekuju se značajnije poteškoće	30.06.2010.	22.12.2010.
32. Financijski nadzor	Potrebno uložiti određeni napor	26.06.2007.	27.07.2010.
33. Financijske i proračunske odredbe	Ne očekuju se	19.12.2007.	30.06.2011.

Izvor: Obrada autora

2. HRVATSKA U EU:

Hrvatska je članica Europske unije nešto više od 5 godina. Kroz analize i statistike moglo se doći do zaključka da se država uz pomoć Europske zajednice polako uspjela stabilizirati. Uz turizam koji je nadaleko poznat kao najveći prihod Hrvatske, otvaranje granica nam je pomoglo u izvozu te samim time podiglo gospodarstvo na još jednu višu razinu. Smanjenje javnog duga te porast Bruto domaćeg proizvoda možda su i najbolji pokazatelji da država doživljava pozitivne promjene. Od 2014. godine Bruto domaći proizvod raste brže nego u prosjeku Europske unije te se pobjeglo iz uzastopnog deficita koji je bio prisutan u razdoblju krize. Moto Europske unije je „ujedinjeni u različitosti“ u kojoj se poštuju sve različitosti koje pruža zajednica od 28 država. Upravo zbog te različitosti Hrvatska je imala problema na početku pregovora, zbog nacionalnih manjina. Sve se to s vremenom riješilo i Hrvatska danas sigurno korača stazama Europske unije.

2.1.1. Hrvatsko gospodarstvo

Europska unija je na početku pregovora sa Hrvatskom prepoznala gospodarstvo kao jednu od najvažnijih grana. 5 godina nakon ulaska u Eu, opća gospodarska kretanja pokazuju pozitivan smjer, izvoz hrvatske robe porastao je za 56%, u odnosu na državu prije Europske unije, te čak za 70% prema državama u Eu.⁵ Hrvatska je ulaskom u Eu dobila mnoge pogodnosti koje su joj bile ograničene dok nije bila članica. Neke od mogućnosti su sloboda kretanja roba, usluga i kapitala, kao i korištenje Eu fondova, te je samim time postala konkurentnija. Uz to, pokrenulo se izjednačavanje hrvatskih regija, kako bi se dosegla ravnopravnost. Najučinkovitiji hrvatski sektor, turizam, i dalje je u rastu, čemu pogoduje stabilno okruženje u okviru Europske unije. Sektor koji je zapravo i održavao cijelu državu na životu, održavao većinu stvari kako država ne bi otišla u bankrot, postao je još popularniji nakon ulaska u Eu. Hrvatska je ulaskom u Europsku uniju obogatila vlastiti ali i doprinijela bogatstvu europskog identiteta. Hrvatski jezik je službeni jezik EU-a, sve više hrvatskih tradicionalnih proizvoda prepoznato je i zaštićeno na europskom tržištu, a porastom turizma raste prepoznatljivost, u

⁵ <<https://novac.jutarnji.hr/rasprave-i-rjesenja/velika-analiza-kako-se-hrvatsko-gospodarstvo-strukturno-promijenilo-od-ulaska-u-eu/7462104/>> Preuzeto 19.09.2018.

europskim i svjetskim razmjerima, hrvatske kulturne, povijesne i umjetničke baštine i bio raznolikosti.

2.1.2. Stopa nezaposlenosti

Jedna od glavnih mana države, označena od strane Europske unije kao pojedinost koja se mora popraviti je upravo stopa nezaposlenosti. Ona se dakako popravila od ulaska u Eu, ali ne suviše zbog otvaranja radnih mjesta kod nas, nego zbog ubrzanog i povećanog odlaska ljudi u susjedne zemlje poput Austrije, Italije, Njemačke itd. koje imaju bolje tržište od hrvatskog.

2.1.3. Poljoprivreda:

Pozitivna stvar za poljoprivrednike je što ulaskom u Europsku zajednicu, nisu izgubljeni stari Hrvatski običaji te se nisu morali odreći starih tradicionalnih proizvoda, poput šljivovice, travarice, slavonskog kulena, paškog sira i mnogih drugih. Važan učinak potpora Europske unije poljoprivredi je doprinos očuvanju okoliša primjenom ekološki prihvatljivih praksi u poljoprivrednoj proizvodnji. U periodu od ulaska u Europsku uniju do kraja 2020. godine Europska unija je predvidjela 3,7 milijardi eura za potporu poljoprivrednicima i ruralni razvoj.⁶ Uz te pomoći kroz fondove, poljoprivrednici mogu urediti svoja zemljišta, modernizirati gospodarstva, nabaviti suvremenu opremu i slično. Europska zajednica je također upoznata sa nepogodama koje su bile zahvatile Hrvatsku, poplave koje su pogodile sjeverni i istočni dio Hrvatske, te su također sukladni da se kroz fondove saniraju posljedice nepogoda.

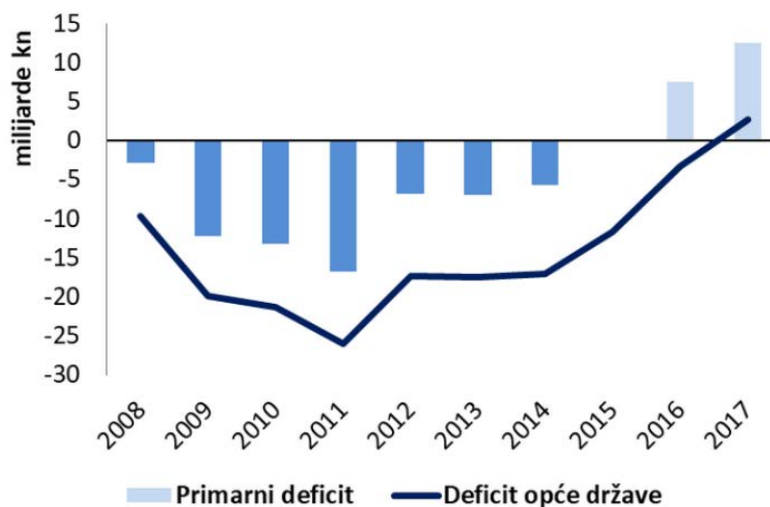
⁶ < https://europa.eu/european-union/topics/enlargement_hr > Preuzeto 15.11.2018.

2.1.4. Fiskalna politika:

U pogledu fiskalne politike, učinjen je velik iskorak te su ostvareni značajni napori na području javnih financija, a pritom su preokrenuti i trendovi koji su bili izrazito nepovoljni. Naime, znatan porast javnog duga i visoki deficiti proračuna opće države doveli su do činjenice da je Vijeće ministara EU u siječnju 2014. godine za Hrvatsku otvorilo Proceduru prekomjernog proračunskog manjka. Države članice, naime, moraju imati zdrave javne financije, a iste se prvenstveno ogledaju u tome da proračunski manjak nije veći od 3% BDP-a te javni dug ne premašuje 60% BDP-a. Hrvatska je od 2009 do 2014. godine imala užasne deficite. U tom periodu trošilo se između 15 i 25 milijardi eura više nego što se uprihodilo.⁷ Kao rezultat snažnih napora vezanih za fiskalnu konsolidaciju uslijed čega je deficit proračuna opće države u 2016. bio na razini od 0,9% BDP-a, što je značajno bolje ostvarenje od preporuka Europske komisije, Vijeće ministara EU je u lipnju 2017. potvrdilo odluku o izlasku Hrvatske iz Procedure prekomjernog proračunskog manjka. Istovremeno, ne samo da je zaustavljen trend rasta javnog duga, nego je on čak i značajno smanjen, kako nominalno, tako i kao udio u BDP-u, a pozitivna fiskalna kretanja nastavila su se i u 2017. godini, kad je ostvaren višak proračuna opće države sukladno ESA 2010 metodologiji te zabilježeno daljnje smanjenje udjela javnog duga u BDP-u. Ovakva fiskalna kretanja također su važna za ispunjavanje kriterija za uvođenje eura.

⁷ < http://www.europarl.europa.eu/croatia/hr/za-medije/press_releases/2014/deficit.html > Preuzeto 21.11.2018.

Grafikon 2: Hrvatski izlaz iz deficita

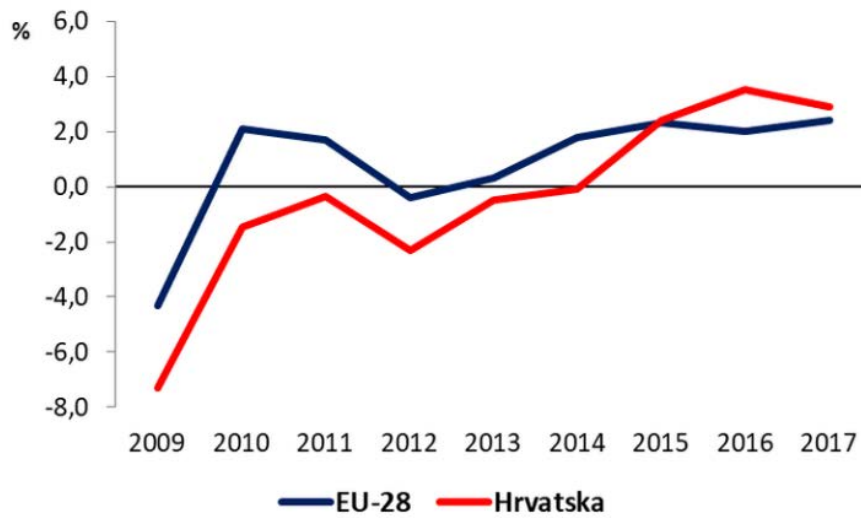
Izvor: <<https://novac.jutarnji.hr/rasprave-i-rjesenja/velika-analiza-kako-se-hrvatsko-gospodarstvo-strukturno-promijenilo-od-ulaska-u-eu/7462104/>> Preuzeto 22.09.2018.

Kroz prikazani graf možemo vidjeti kako je gospodarstvo Hrvatske bilo gotovo jednako državama Europske unije i prije samog pristupa. Ono što čini zanimljivim ovaj graf je činjenica da se u Hrvatskoj nije mogao pratiti Europski standard te da je država stalno bila u zaostatku po gospodarskom razvoju.⁸ Veliku ulogu u tome je imala i kriza, koja je u Hrvatskoj trajala puno duže nego u ostatku Europe. Članice Europske unije već su krajem 2009. godine polako izlazile iz recesijskog doba, dok je Hrvatskoj za oporavak trebalo punih 5 godina, te je država sve te godine ostvarivala deficit. Krajem 2014. godine Hrvatska je izašla iz deficita te od tada slijede godine uzastopnog rasta i razvoja. Unatoč tome, Hrvatska se ne smije zadovoljiti time, zbog baze na kojoj su oni, broju stanovnika, te bi trebali i brže rasti od ostalih članica. Kada bi se Bruto domaći proizvod gledao po glavi stanovnika, tada bi izgledao nešto povoljnije za Hrvatsku. Posljednjih godina se događaju konstantne emigracije te negativni prirodni prirast, što označava porast od 4-5% u posljednjih 3 godine.⁹ Još jedna bitna stavka koja se snažno povećala ulaskom u Eu je izvoz. Upravo ta stavka čini sve veći udio u Bruto domaćem proizvodu, te također utječe na gospodarski rast u Hrvatskoj.

⁸ Jutarnji list <<https://novac.jutarnji.hr/rasprave-i-rjesenja/velika-analiza-kako-se-hrvatsko-gospodarstvo-strukturno-promijenilo-od-ulaska-u-eu/7462104/>> Preuzeto 24.09.2018.

⁹ Jutarnji list <<https://novac.jutarnji.hr/rasprave-i-rjesenja/velika-analiza-kako-se-hrvatsko-gospodarstvo-strukturno-promijenilo-od-ulaska-u-eu/7462104/>> Preuzeto 25.09.2018.

Grafikon 3: Realne stope rasta BDP-a

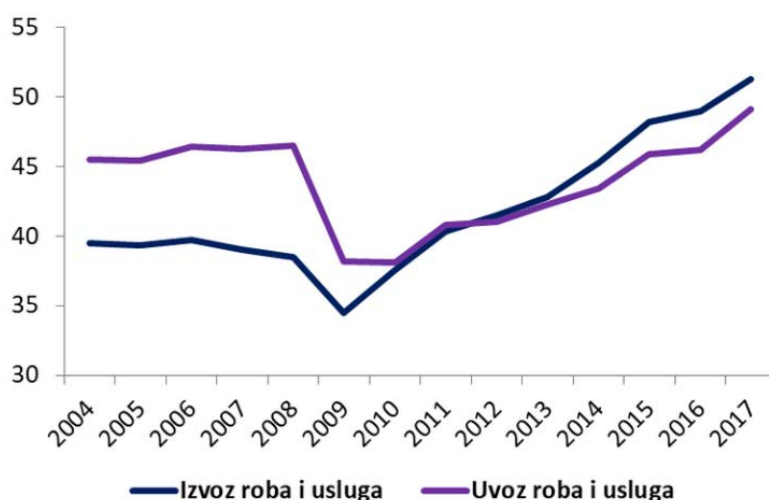

Izvor: <https://novac.jutarnji.hr/rasprave-i-rjesenja/velika-analiza-kako-se-hrvatsko-gospodarstvo-strukturno-promijenilo-od-ulaska-u-eu/7462104/> Preuzeto 22.09.2018.

Na prikazanom grafu može se jasno uočiti kako je izvoz u Hrvatskoj stalno bio oko neke granice od 40%, te nije pretjerano išao ispod nje. Na početku krize, u jednom trenutku pao je na 35%, ali se od tog trenutka uzastopno penje te je 2017. godine prvi puta u povijesti prešao 50% ukupnog omjera s BDP-om. Unatoč tome što većina misli da je ključ u izvozu usluga, zbog izvanrednog turizma koji konstantno raste, to i nije istina. U posljednjih 5 godina izvoz usluga je porastao za oko 25%, ali je izvoz roba porastao za čak 45%.¹⁰

¹⁰ Jutarnji list <<https://novac.jutarnji.hr/rasprave-i-rjesenja/velika-analiza-kako-se-hrvatsko-gospodarstvo-strukturno-promijenilo-od-ulaska-u-eu/7462104/>> Preuzeto 25.09.2018.

Grafikon 4: Izvoz i uvoz robe i usluga

Izvor: <https://novac.jutarnji.hr/rasprave-i-rjesenja/velika-analiza-kako-se-hrvatsko-gospodarstvo-strukturno-promijenilo-od-ulaska-u-eu/7462104/> Preuzeto 22.09.2018.

2.1.5. Kohezijska politika:

Europski fondovi su financijski instrumenti za provedbu pojedine javne politike Europske unije u zemljama članicama. To su zajednička sredstva koja se, sukladno određenim pravilima i procedurama, dodjeljuje raznim korisnicima za provedbu projekata koji trebaju pridonijeti postizanju spomenutih ključnih javnih politika Europske unije. Jedna od najznačajnijih javnih politika Europske unije je kohezijska politika, za koju je u financijskom razdoblju 2014.–2020. izdvojeno 376 milijardi eura.¹¹ Osnovna svrha kohezijske politike jest otvaranje novih radnih mjesta, smanjenje značajne gospodarske, socijalne i teritorijalne razlike koje postoje između regija Europske unije, ali i jačanje globalne konkurentnosti europskog gospodarstva. Kohezijska politika Europske unije financira se iz tri glavna fonda– Europskog fonda za regionalni razvoj, Europskog socijalnog fonda i Kohezijskog fonda, koji zajedno s Europskim poljoprivrednim fondom za ruralni razvoj te Europskim fondom za pomorstvo i ribarstvo – imaju zajednički naziv Europski strukturni i investicijski fondovi (ESI fondovi). Središnje koordinacijsko tijelo Republike Hrvatske nadležno za upravljanje ESI fondovima je Ministarstvo regionalnoga

¹¹ < <https://strukturnifondovi.hr/hr/eu-fondovi/> > Preuzeto 22.11.2018.

razvoja i fondova Europske unije. Ključna postignuća kohezijske politike jesu otvaranje novih radnih mjesta a procijenjeno je da u periodu od 2007. godine do 2012. godine otvoreno je skoro 600 tisuća radnih mjesta. Uz to, bilježi se porast BDP-a, kao i razvoj manje razvijenih država te njihova stabilizacija.

2.2. Prednosti ulaskom Hrvatske u Europsku uniju

Hrvatska je ulaskom u Europsku uniju dobila mnoge mogućnosti koje nije imala. Neke od najvažnijih grana jesu slobode kretanja. Ukidanjem granica i carinskih postupaka, izvoz robe, ali i usluga te robe postao je povećan. Danas je izvoz na gotovo 60%, što je veliki pomak na osnovu države prije Europske unije.¹² Samim otvaranjem granica, također se pomoglo nezaposlenim ljudima koji su potražili svoju sreću u susjednim državama poput Austrije, Njemačke, Italije itd. Samim ulaskom u Eu, Hrvatski BDP je izašao iz onog kriznog doba, te je ponovo jedan od najplodonosnijih faktora bio turizam koji je i dalje najutjecajnije grana Hrvatskog gospodarstva.

2.2.1. Sloboda kretanja robe i kapitala:

Sloboda kretanja radnika, usluga, kapitala i robe, četiri su temeljne slobode unutarnjeg tržišta Europske unije. Ta sloboda kretanja vjerojatno je i najbolja mogućnost koju država dobiva samim ulaskom u Europsku uniju. Omogućena je slobodna trgovina na cijelom tržištu Europske unije, koje broji više od 500 milijuna ljudi. Ukidanje carinskih zapreka i ograničenje količine koja se želi prevoziti omogućila je veću konkurentnost van države. Tako proizvodi iz Hrvatske postaju dostupni cijeloj Europi i samim time raste cijena tih proizvoda jer tržište postaje veće.

Također, kad se radi o kapitalu, sprječava se pranje novca te financiranje terorizma. Za građane Hrvatske ova odluka je značila da mogu u Europi obavljati platne procese, kupovati nekretnine, kao i dionice u stranim kompanijama. Uz sve to, postoji mogućnost za otvaranje računa u bankama u stranim državama te je omogućeno izdavanje kredita nerezidentima.

¹² <http://www.poslovni-savjetnik.com/aktualno/prednosti-i-mane-ulaska-u-europsku-uniju> Preuzeto 22.09.2018.

2.2.2. Sloboda kretanja radnika:

Od ulaska u Europsku uniju, veliki dio nezaposlenog Hrvatskog građanstva probao je pronaći posao u ostatku Europe. Ulaskom u Europsku uniju, građani su dobili mogućnost da bez traženja radnih dozvola i specijalnih odobrenja mogu konkurirati i na tržištima ostalih država. Postankom dijela Europske unije, smanjena nam je stopa nezaposlenosti.

2.2.3. Sloboda kretanja usluga:

Postankom punopravne članice Europske unije, Hrvatskoj je postala dijelom konkurentskog dinamičnog tržišta bez granica. Hrvatski poduzetnici su dobili mogućnost da prošire poslovanje. Tržište je za građane Hrvatske od tada postalo otvorenije i slobodnije. Samim time pojavio se veliki izbor te su upravo zbog velike konkurencije pružatelji usluga postali kvalitetniji.

2.2.4. Znanost i obrazovanje:

Postankom dijela Europske unije pojavile su se puno veće mogućnosti za mlade koji imaju želju nastaviti svoje obrazovanje van granica svoje države. Na tom području Hrvatska je aktivno sudjelovala i prije ulaska u Europsku uniju. Tijekom provedbe programa za cjeloživotno učenje i programa Mladi na djelu dogovoreno je više od 2000 projekata a aktivno je sudjelovalo preko 20 tisuća sudionika. Mladima se nudi mogućnost raznovrsnijeg obrazovanja, stjecanja novih iskustava i učenja novih kultura u stranim državama, kao i mobilnost mladih po ostatku Europe. Jedan od takvih primjera je i program Erasmus.

Taj program nudi mladima pomoć te pokušava poticati aktivno sudjelovanje mladih u društvu. Samim programom služi se više od 4 milijuna ljudi, koji traže nešto više kroz obrazovanje ali i kroz zapošljavanje, skupljanje radnog iskustva, osposobljavanje i volontiranje. Osim toga, programom se pomaže 125 000 organizacija kako bi u suradnji sa srodnim organizacijama u

drugim državama članicama modernizirale metode podučavanja i rad s mladima. Iz proračuna se odvojilo oko 15 milijardi eura za ulaganje u program za pomoć mladima.¹³

Program uspješno povezuje europske građane potičući mobilnost, učenje jezika, studiranje ili stručno osposobljavanje u inozemstvu, kao i upoznavanje novih kultura te razmjenu akademskih i stručnih znanja.

Od ulaska u Europsku uniju do danas više od 30 000 mladih prošlo je kroz program privremenog osposobljavanja. Među njima je više od 55% bilo na osposobljavanju kod poslodavaca u privatnom sektoru, oko 39% kod poslodavaca u javnom sektoru, a nešto manje od 5% kod ostalih poslodavaca.¹⁴

EURAXESS je program Europske komisije namijenjen povećavanju i olakšavanju mobilnosti istraživača i znanstvenika. EURAXESS mreža sastoji se od 40 europskih zemalja i više od 260 EURAXESS centara u svim većim gradovima Europe.¹⁵ Glavni je zadatak ovog programa pomagati stranim istraživačima i znanstvenicima prilikom dolaska u Hrvatsku na rad na znanstvenim projektima. Osim stranim istraživačima, ovaj program pomaže i hrvatskim istraživačima da dobiju više informacija po pitanju realiziranja istraživačkog rada u inozemstvu, međunarodne suradnje i financijskih pomoći/stipendija. Povrh toga, EURAXESS pruža pomoć i hrvatskim znanstvenim ustanovama spremnima privući vrhunski znanstveni kadar, pri zapošljavanju i ugošćivanju stranih istraživača.

2.2.5. Turizam:

Moglo bi se reći da je od pojavljivanja krize krajem 2009. godine, turizam glavni faktor Hrvatske koji jedva održava neke brojke gospodarstva i ostalih grana. Svake godine se usprkos povećanju cijena i sve više atraktivnih destinacija, Hrvatska smatra jednom od najposjećenijih destinacija ovog dijela Europe. To je djelatnost koja upriliči najveći dio novaca u hrvatski proračun. Članstvo u Europskoj uniji donijelo je porast konkurencije a samim time i porast kvalitete usluga što se pozitivno odrazilo na državu i još više je promoviralo u Europi. Cilj Europske unije je cjelogodišnji turizam, a Hrvatska ima veliku

¹³ Ministarstvo vanjskih i europskih poslova <<http://www.mvep.hr/files/file/publikacije/pet-godina-clanstva-hrvatske-u-europskoj-uniji.pdf>> Preuzeto 24.09.2018.

¹⁴ Ministarstvo vanjskih i europskih poslova <<http://www.mvep.hr/files/file/publikacije/pet-godina-clanstva-hrvatske-u-europskoj-uniji.pdf>> Preuzeto 24.09.2018.

¹⁵ Ministarstvo vanjskih i europskih poslova <<http://www.mvep.hr/files/file/publikacije/pet-godina-clanstva-hrvatske-u-europskoj-uniji.pdf>> Preuzeto 26.09.2018.

moгуćnost da bude među vodećima po tom pitanju. Osim posjedovanja prirodnih ljepota, poput nacionalnih parkova i Jadranskog mora, koje privlače turiste u proljetne i ljetne mjeseci, osvajanje nagrada grada Zagreba za najbolji Advent u Europi posljednjih nekoliko godina promovirala je Hrvatsku u najboljem svijetlu. Svake godine se pojavljuju neke nove mogućnosti i ideje koje sve više privlače ljude a upravo je to ono što treba ljudima.

2.3. Nedostaci ulaskom Hrvatske u Europsku uniju

Ulaskom u Eu i otvaranjem granica za uvoz i izvoz, počela je patiti hrvatska poljoprivreda. Česti su građani koji žive od toga, ali uvoženjem robe iz zemalja članica zapostavlja se ono Hrvatsko. Ako se i uspije šta prodati, prodaje se ispod svake cijene, jer je konkurencija napravila svoje te spustila cijene na minimum. Uz to, Hrvatska je sedma zemlja u Europskoj uniji koja ima najniže minimalne plaće. Unatoč otvaranju tržišta, nezaposlenost u Republici Hrvatskoj i dalje je zabrinjavajuća. Otvaranjem granica, nezaposleni građani otišli su za poslom. Ali problem države je taj što mnogi ljudi koji imaju posao u Hrvatskoj, bježe u strane zemlje jer im se nude bolji uvjeti za rad a i za život. Uz to, otvaranjem tržišta rada u stranim zemljama, Hrvatskoj prijeti tzv. „odljev mozgova“, što znači da će određeni dio visokokvalificiranih radnika otići u bolje zemlje. Također, stvar koja je državu spoticala pri ulasku u Europsku uniju je korupcija, koja ni dan danas nije spuštena na grane na kakvima treba biti. Po statistikama iz 2017. godine, još uvijek nije donesena nijedna pravomoćna presuda u korupcijskim aferama. Ulaskom u Europsku zajednicu Hrvatska je dobila mogućnost korištenja 10,7 milijardi eura bespovratnih sredstava. U 5 godina članstva iskorišteno je te nešto manje od 3 milijarde eura.¹⁶ Predsjedavajući uvjeravaju da se velik dio novčanih sredstava čuva za izgradnju Pelješkog mosta te da će on biti najvidljiviji projekt od kad smo u Europskoj uniji. Uz mnoge navedene dobre stvari koje već nekoliko zadnjih godina donosi turizam, postoje i neke negativnosti. Od ulaska u Europsku uniju, povećale su se cijene u uslužnim djelatnostima zbog strožih propisa, povećanja poreza kako bi se nadoknadio gubitak u investiranje javnog sektora. Kao što su Hrvatskoj otvorene mogućnosti diljem Europske unije, tako su i stranim investitorima otvorena vrata Hrvatske. Mnogi strani ulagači prepoznali su atraktivnost i položaj Hrvatske, te su otvaranjem novih ugostiteljskih obrta, hotela, kuća za odmor itd. ugrozili domaće stanovnike koji su niz godina od toga živjeli.

¹⁶ <<https://direktno.hr/domovina/nasi-europarlamentarci-hrvatska-u-pet-godina-nije-iskoristila-prilike-clanstva-u-eu-u-127104/>> Preuzeto 27.09.2018.

3. HRVATSKA PRIJE I POSLIJE ULASKA U EU

Republika Hrvatska je država koja ima veliki broj prirodnih ljepota te samim time privlači veliki broj turista ali i veliki broj investitora na njen teritorij. Veliki problem u Hrvatskoj državi nastao je u poslije ratno doba, kada su se pojavile velike korupcijske afere. Uz korupciju, pojavile su i optužbe Međunarodnih sudova za zločine tokom Domovinskog rata. Sve to je ostavilo mrlju na Hrvatskoj te je samim time počela osjećati značajne gubitke zbog toga. Ta su dva razloga i bili glavni kada je riječ o predugom procesu ulaska Hrvatske u Europsku obitelj. I kada se mislilo da su problemi riješeni, pojavila se velika kriza u Europi krajem 2007. godine, iz koje se Hrvatska ni dan danas nije još izvukla.¹⁷ Kao što sam tokom rada i naveo, veliku zaslugu za održavanjem Hrvatske iznad bankrota imao je turizam. Prirodna dobra su ta koja su privlačila svake godine sve veći broj turista i održavala koliko toliko zemlju na životu. 5 godina nakon ulaska u Europsku uniju, veliki je broj ljudi koji ima mišljenje da nisu iskorištene sve blagodati koje ta zajednica pruža. Krenimo samo sa fondovima Europske unije koji su nam stavili na raspolaganje više od 10 milijardi eura koje se trebaju iskoristiti do kraja 2020. godine.¹⁸ Država je u 5 godina iskoristila malo manje od 3 milijarde eura, što je zbilja malo, ali sadašnji premije Andrej Plenković ukazuje na to da će većina tih sredstava biti uložena u izgradnju Pelješkog mosta. Uz sve to, zapostavljena je i Hrvatska poljoprivreda. Dijelovi Hrvatske poput Slavonije i dalje su prazni, polja neobrađena a uvoz u državu iz dana u dan raste. Analizom stručnjaka prikazano je da sve više poljoprivrednika odustaje od tog posla, jer nemaju nikakvu ekonomsku računicu. Konkurencija iz dana u dan raste, tržište se širi, što samo po sebi znači pad vrijednosti proizvoda i niže cijene. Turizam je i dalje jedna od posebnih grana u Hrvatskoj. Tu se nije osjetio nikakav pad, naprotiv Hrvatski turizam i dalje raste. Potpomognuti terorističkim napadima u Španjolskoj, Tursko i Francuskoj, krizom u Grčkoj, veliki broj njihovih turista pobjegao je u Hrvatske krajeve. Oduševljeni blagodatima koje im pruža tako mala država, vraćaju se opet. Posljednje 3 godine Hrvatska čini velike poraste po brojevima noćenja te je to još jedan plus ulaska u Europsku uniju i reklamiranja Hrvatske. Uz turizam, Hrvatsko obrazovanje također je doživjelo dobar period. Ukidanjem granica, otvorio se prostor mladim ljudima u potražnji za novim kulturama, otvaranjem novih mogućnosti, učenja drugih jezika ali i prilagodbe na nove stvari.

¹⁷ <<https://www.vecernji.hr/biznis/5-godina-u-eu-evo-sto-se-u-hrvatskoj-promijenilo-1255121>> Preuzeto 23.09.2018.

¹⁸ <<http://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/27/prihodi-unije>> Preuzeto: 24.11.2018.

	Prije Europske unije	Ulaskom u Europsku uniju
Gospodarstvo	Tražilo se nešto što bi Hrvatsku dovelo u neku ravnotežu, osim turizma koji je održavao koliko toliko ravnotežu, sve ostale grane gospodarstva su bile loše.	Od ulaska u Europsku uniju, država je povećala svoj izvoz, poboljšalo se gospodarstvo koje je u stalnom napretku.
Turizam	Grana bez koje bi država za vrijeme krize vjerojatno bankrotirala, održavala gospodarstvo, zbog toga smo bili primamljivi za ulazak u Europsku uniju	Najbitnija grana u Hrvatskoj, održava gospodarstvo na razini prosječnih država, podignute cijene od ulaska, sve veća konkurencija, najveći prihod novaca
Obrazovanje	Ograničeno na Hrvatsku, potrebno puno toga da bi se moglo otići u neku drugu Europsku zemlju, nema nikakvog poticaja države.	Otvorene granice, poticaj iz europskih fondova je dostupan, Erasmus projekt pomaže studentima ali i ljudima koji bi htjeli radni odnos ili volontiranje.
Poljoprivreda	Bazirano na domaće proizvode, prodaja na tržnicama, cijene pristupačne ali pomalo uvećane zbog toga jer je hrana domaća	Sve veći uvoz, teži život za domaće poljoprivrednike, spuštene cijene na minimum, veća konkurencija
Nezaposlenost	Kriza koja je zahvatila cijelu Europu, a u Hrvatskoj se održala i do dan danas, ostavila je tragove u nezaposlenosti, koja je bila u prevelikim stopama i recesija je dovela do konstantnih emigracija.	Otvorenjem granica Europske unije, mnogi ljudi potražili su svoju sreću izvan domovine. Nezaposlenost je i dalje u zabrinjavajućim brojkama ali se postepeno snižava.

Izvor: Obrada autora

4. POGODNOSTI KOJE DRŽAVLJANI IMAJU ULASKOM U EU:

Postavši 28. članicom Europske zajednice zvane Europska unija, Hrvatska je ostvarila jedan od svojih glavnih vanjskopolitičkih ciljeva i omogućila svojim građanima budućnost u okviru jedne od najrazvijenijih zajednica u svijetu. To je zajednica koja počiva na vrijednostima koje Hrvatska i sama dijeli. Ulaskom u EU, Hrvatska je postala partner ostalim državama članicama u daljnjem razvoju europskog projekta, ali i osigurala svoju prepoznatljivost u svijetu kao dio tog kluba. Članstvo u EU izravno utječe na svakodnevni život građana u raznim područjima, kao što su gospodarstvo, poljoprivreda, promet, zaštita okoliša, zaštita potrošača, obrazovanje, mogućnost putovanja i rada, te omogućuje Hrvatskoj da u tim okvirima štiti i promiče vlastite ciljeve i interese. Pitanje rasta odnosno pada nezaposlenosti složeno je pitanje koje nije izravno vezano samo uz nacionalne politike kao ni uz politike EU-a. No, istraživanja stanja prije i poslije ulaska u Uniju 2004. godine u svim su novim članicama pokazala kako je nakon pristupanja Europskoj uniji došlo do ubrzanja gospodarskog rasta i povećanja investicija što se odrazilo i na kretanja na njihovim tržištima rada, a time i na standard njihovih građana. No, uslijed globalne financijske krize koja je u većoj ili manjoj mjeri zahvatila sve države članice EU-a, došlo je do porasta nezaposlenosti u svim državama članicama. Hrvatska istovremeno aktivno pridonosi razvitku Europske unije, razvoju i usvajanju najviših standarda u svim članicama, očuvanju i promicanju njezinih vrijednosti te daljnjem procesu njezina jačanja, daljnjeg približavanja i povezivanja. Članstvo u Europskoj uniji omogućuje mobilnost, odnosno mogućnost putovanja bez viza i putovnica. Pravo slobodnog kretanja jedno je od najvidljivijih i najomiljenijih prednosti Europske unije za pojedinačne građane. Oko 13 milijuna građana EU-a iskoristili su to pravo i sada žive u nekoj drugoj državi članici EU-a.¹⁹ Građani EU-a iz poslovnih ili turističkih razloga godišnje putuju više od milijardu puta u neku drugu državu članicu EU-a bez provjera u tzv. Schengenskom prostoru ili koriste brze trakove za graničnu kontrolu. Člankom 21. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije određuje se da svaki građanin Unije ima pravo slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica, podložno ograničenjima i uvjetima utvrđenima u Ugovorima i u mjerama donesenima radi njihove provedbe. Za mlade,

¹⁹ < <http://publications.europa.eu/webpub/com/eu-what-it-is/hr/>> Preuzeto: 24.11.2018.

mobilnost znači jednostavniji pristup programima EU-a te mogućnost zapošljavanja u EU i bez posebnih radnih dozvola.

Hrvatski državljani, osim s valjanom putovnicom, mogu ulaziti i s valjanom osobnom iskaznicom (izdanom nakon 1. siječnja 2003.) u sve države članice Europske unije, Europskoga gospodarskoga prostora i Švicarsku te u Albaniju, Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru, Makedoniju, Moldaviju i Srbiju. Ulaskom u punopravno članstvo EU-a proširene su mogućnosti poslovanja poduzetnika na unutarnjem tržištu EU-a s više od 500 milijuna potrošača kao i na tržištima država s kojima EU ima sklopljene trgovinske sporazume. Ukidanjem granica i carinskih prijelaza, dozvoljena je slobodna kupovina u bilo kojoj zemlji članici Unije bez plaćanja carina. Nema carine ni za robu naručenu poštanskim putem iz bilo koje druge države članice EU, a PDV plaćate ako kupujete novi automobil ili rabljeni od ovlaštenog prodavača. Ako kupujete od privatne osobe, nema PDV-a, nego se samo plaća trošarina. Jedna od najzanimljivijih stvari za mlade je studiranje pod istim uvjetima koje u bilo kojoj državi članici EU imaju i studenti državljani te države članice.²⁰ Članstvom u Europskoj Uniji, proizvođači će izbjeći dvostruka testiranja prilikom plasiranja nekog od proizvoda na tržište, što znatno utječe na smanjenje troškova. Hrvatska više nije ograničena država, nego se certifikati izdani u RH, priznaju svugdje u Europskoj uniji. Osigurala je se i veća sigurnost proizvoda na tržištu. Hrvatskim potrošačima olakšano je dobivati detaljne informacije, a radi zaštite zdravlja i sigurnosti potrošača uskladio se nadzor pri stavljanju proizvoda na tržište s nadležnim europskim tijelima.

²⁰ Ministarstvo vanjskih i europskih poslova <<http://www.mvep.hr/files/file/publikacije/pet-godina-clanstva-hrvatske-u-europskoj-uniji.pdf>> Preuzeto: 23.09.2018.

Kao što se može vidjeti i na slici ispod, Hrvatska je omogućila svojim građanima lakšu povezanost sa ostatkom Europe i samim time postala dio svih članica Europske unije. Ulaskom u Europsku obitelj, država je dobila mogućnost da lakše surađuje sa svim članicama te da svojim građanima omogući izbjegavanje kompliciranih radnji kada je u pitanju suradnja sa Europskim partnerima.

Izvor: vecernji.hr%2Fvijesti%2Fsto-najcesce-pitamo-o-eu-halo-hocu-li-u-eu-imati-vecu-placu-275823&psig=AOvVaw1ezaEj4OD5atMrqRU9IEVY&ust=1544684504569406

(preuzeto 21.11.2018.)

5. ZAKLJUČAK:

Hrvatska je država prepuna prirodnih blagodati, koje su nažalost jednim dijelom neiskorištene. Težak put se prošao u 20 godina da bi se pristupilo Europskoj uniji. Morala su se promijeniti svakakva načela u državi, te se moralo suzbijati ono loše što nas je prikazivalo u cijelom svijetu. Ulaskom u Europsku uniju, po mom viđenju, Hrvatska je dobila mnogo novih mogućnosti ali postoje i neki problemi. Mladim ljudima omogućila je nove vrste školovanja i obrazovanja, učenja o novim kulturama, spajanja sa ljudima iz cijeloga svijeta, što je sjajno za mlade ljude. Uz to, otvorile su se prilike za ljude koji nisu zadovoljni stanjem i kvalitetom života u Hrvatskoj. Otvorene granice su nažalost uzele puno ljudi koji su „trbuhom za kruhom“ otišli u potrazi za boljim životom. Veliki nedostatak države je nemogućnost zadržavanja mladih, visokoobrazovanih ljudi, kojima je u nekim bolje uređenim europskim zemljama, ponuđeno i 2 do 3 puta bolji uvjeti za život. Nažalost, ne vide se naznake da bi se previše toga moglo promijeniti u skoroj budućnosti. Hrvatska realnost je nažalost i dalje daleko od ostatka Europe, veliki problem su i dalje korupcijske afere, koje ostaju i do dan danas neriješene a radi se o svotama novca koja bi bila dovoljna da tisuće mladih imaju obrazovanja kakva im se nude u ostalim europskim zemljama. Uz sve to, otvorili smo granice mnogim stranim ulagačima, koji ispred nosa svima grade ono što mi nemamo mogućnost izgraditi, samo zato jer imaju financijsku podršku svojih država. Nadam se, kao građanin ove države, da će nam krenuti na bolje, da će se još više iskoristiti resursi Europske unije, da nam poljoprivrednici imaju kome prodati svoja blaga, da prekinemo sistem „odljeva mozgova“ te da mladi ljudi mogu naći normalno zaposlenje u svojoj državi.

LITERATURA:

Knjige:

1. Obadić A., Tica J., (2016). Gospodarstvo Hrvatske, Zagreb: Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
2. Družić I., Sirotković J., (2002). Uvod u hrvatsko gospodarstvo, Zagreb: Udžbenici Sveučilišta u Zagrebu
3. Šundalić A., (2004). Hrvatsko društvo i integracijski procesi, Osijek: Matica Hrvatska

Internetski izvori:

1. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova <<http://www.mvep.hr/hr/hrvatska-i-europska-unija/pregovori/>>, Preuzeto: 12.09.2018.
2. Hrvatski sabor <<http://www.sabor.hr/europski-poslovi/>>, Preuzeto: 12.09.2018.
3. Jutarnji list <<https://novac.jutarnji.hr/rasprave-i-rjesenja/velika-analiza-kako-se-hrvatsko-gospodarstvo-strukturno-promijenilo-od-ulaska-u-eu/7462104/>> , Preuzeto: 14.09.2018.
4. Europska unija <https://europa.eu/european-union/topics/budget_hr>, Preuzeto: 15.09.2018.
5. Večernji list <<https://www.vecernji.hr/biznis/5-godina-u-eu-evo-sto-se-u-hrvatskoj-promijenilo-1255121>> , Preuzeto: 18.09.2018.
6. Eurostat <<https://www.dzs.hr/economy/desktop/index.html?lang=hr>> , Preuzeto: 19.09.2018.
7. Direktno.hr <<https://direktno.hr/domovina/nasi-euoparlamentarci-hrvatska-u-pet-godina-nije-iskoristila-prilike-clanstva-u-eu-u-127104/>> , Preuzeto: 21.09.2018.
8. https://hr.wikipedia.org/wiki/Referendum_o_pristupanju_Hrvatske_Europskoj_uniji
Preuzeto: 22.09.2018.

Popis grafikona:

Grafikon 1: Referendum za pristupanje Hrvatske u EU

10

Grafikon 2: Hrvatski izlaz iz deficita

164

Grafikon 3: Realne stope rasta Bdp-a

175

Grafikon 4: Izvoz i uvoz robe i usluga

16

Popis tablica:

Tablica 1: Poglavlja potrebna za ulazak Hrvatske u Europske unije

10

Popis slika:

Slika 1: Pripajanje Hrvatske u Europsku uniju